

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070 333 44 44
F 070 333 40 33
www.szw.nl

Contactpersoon

Onze referentie
G&VW/AA/2009/2462

Uw referentie
21501-31-169/2009D23447

Datum 25 mei 2009
Betreft Stand van zaken ontwerprichtlijn arbeidstijden

Conform uw verzoek van 14 mei 2009 (kenmerk 21501-31-169/2009D23447) informeer ik u hierbij over de mogelijke nationale gevolgen van de stukgelopen onderhandelingen over de arbeidstijdenrichtlijn.

Ik verwacht dat de gevolgen van de stukgelopen onderhandelingen voor de huidige situatie in Nederland vooralsnog gering zullen zijn.

Zoals u ook uit mijn eerdere brief (IZ/EA/2009/9099, zie bijlage) weet, was de inzet van Nederland bij het tot stand komen van de wijziging van de arbeidstijdenrichtlijn (2003/88/EG) gericht op het oplossen van het probleem dat was ontstaan door de uitspraak van het Europese Hof (zaak 'Jäger', C-151/02) in september 2003. Deze uitspraak bepaalde dat - voor de toepassing van artikel 6 van de richtlijn (maximale arbeidstijd) - wachttijd tijdens een aanwezigheidsdienst volledig als arbeidstijd beschouwd moest worden. Vanaf dat moment was de nationale regelgeving in de meeste lidstaten, waaronder Nederland, niet langer geheel in overeenstemming met genoemde richtlijn.

In Nederland is de regelgeving enige jaren geleden aangepast en in overeenstemming gebracht met genoemde Hofuitspraak (Stb. 2005, nr. 605 en 2007, nr. 396). Bij aanwezigheidsdiensten is daartoe de mogelijkheid geïntroduceerd om met de instemming van de individuele werknemer de gemiddelde arbeidsduur per week te kunnen oprekken van 48 naar 60 uur, met inbegrip van wachturen. Dit is de zogenoemde 'maatwerkregeling' gebaseerd op de opt out mogelijkheid uit de richtlijn (artikelen 4.8:1 en 4.8:2 in het Arbeidstijdenbesluit). Deze maatwerkregeling wordt op dit moment toegepast bij aanwezigheidsdiensten binnen een beperkt aantal sectoren zoals de brandweer en de gezondheidszorg. Met het stuklopen van de onderhandelingen zal deze oorspronkelijk tijdelijk bedoelde mogelijkheid voorlopig voortbestaan.

Het is nog niet bekend hoe de Europese Commissie op de stukgelopen onderhandeling zal reageren. Een mogelijke consequentie zou kunnen zijn dat de Commissie de implementatie van de arbeidstijdenrichtlijn in nationale regelgeving binnen de lidstaten wil toetsen. Als dat het geval zou zijn, dan zal dit met name gaan over de vraag of de nationale regelgeving in overeenstemming is met de interpretatie van het Europese Hof in de zaak 'Jäger'.

Datum
25 mei 2009

Onze referentie
G&VW/AA/2009/2462

De Minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid,

J.P.H. Donner